МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2016 г.

за организация на дейностите в училищното образование

(обн., ДВ, бр. 73 от 2016 г., изм. и доп., бр. 12 от 2017 г., бр. 46 от 2017 г., бр. 77 от 2017 г., бр. 48 от 2018 г., бр. 82 от 2018 г., бр. 32 от 2019 г., бр. 72 от 2019 г., доп., бр. 43 от 2020 г., изм. и доп., бр. 78 от 2020 г., бр. 85 от 2020 г., изм., бр. 92 от 2020 г. и изм. и доп., бр. 75 от 2021 г. доп., бр. 26 от 2022 г. и изм. и доп., бр. 69 от 2022 г., изм. и доп., бр. 19 от 2023 г., бр. 105 от 2023 г., доп., бр. 74 от 2024 г. и изм. и доп., бр. 75 от 2024 г.).

1. **Причини, които налагат приемането на нормативния акт**

В редица учебни години за междусрочна ваканция е определян ден в средата на работната седмица. Това в някаква степен ограничава възможността за ползотворна почивка на учениците и на педагогическите специалисти, а и създава напрежение в системата на образование. С предлаганата промяна се предоставя възможност продължителността на първия учебен срок да бъде определена в зависимост от датата на междусрочната ваканция, като учебното време бъде организирано по начин при спазване на изискванията на съответните учебни планове.

Желанията на родители и ученици да се обучават след държавен план-прием в V клас в паралелки, в които имат възможност да придобият компетентности в областта на математиката е ограничено поради необходимостта приемът да се съобрази с броя на учениците, завършващи началния етап на образование. С направените промени се предоставя възможност началникът на съответното регионално управление на образованието да предложи повече паралелки след съгласуване с министъра на образованието и науката по предложение на директора на училището при наличие на материално-техническа база и обезпеченост на обучението с педагогически специалисти.

В етапите на класиране учениците и родителите невинаги са се възползвали от възможността да изберат съответното най-добро училище, а от своя страна, училищата и регионалните управления бяха административно натоварени в предаване на данни. Чрез предоставяне на възможност за пряк и бърз достъп до информация за етапите на класиране, за съответните минимални и максимални балове по училища се очаква да се намали административната тежест в системата и в същото време да се осигури достъп на всеки ученик до училище, съобразено с интересите на ученика и с възможностите на училището.

Класирането на места по държавен план-прием в V клас от 2023 година не се

осъществява на училищно равнище, но през миналата учебна година това създаде редица проблеми в отделни области на страната. С направените промени се очаква условията да бъдат синхронизирани и организацията да бъде подобрена, така че да се гарантира равнопоставеност на учениците, като се запази правото на всяко училище да създаде свой регламент и на всеки ученик да избере състезанията или олимпиадата, на които да се яви.

Преместването на ученици в паралелки в същото училище беше нормативно уредено в случаите, когато в съответната паралелка има свободно място. Предвид факта, че в много училища паралелките са с максимален брой, определен в ДОС за финансиране на институциите, се налага да бъдат създадени ред и условия за преместване, в случай че няма свободни места в паралелката.

Преместването на ученици от едно училище в друго, ако няма свободни места и случаите са особени, се разглеждат от комисия. С оглед на факта, че няма дефиниция на понятието „особен случай“ и всеки отказ може да се възприеме като дискриминационен, се наложи да се ограничат случаите на преместване, като се допусне комисията да разглежда само случаи на ученици от училища на чужди държави, които в годината на преместване успешно са завършили клас, съответстващ на изискващия се завършен клас за продължаване в следващ клас от българската образователна система.

Процедурите, свързани с преместване на ученици, се забавяха поради факта, че към заявлението на родителя директорът на съответната институция и регионалното управление на образованието невинаги прилагаха необходимите документи. С предложението на нови текстове се очаква да бъде намалена административната тежест и да бъдат подобрени условията, осигуряващи на всеки ученик достъп до образование.

Списъците на заболяванията няма възможност да отразят всички съществуващи заболявания, поради което от страна на родителите се отправяни искания за разширяването им и за включване на всички редки заболявания, които са над 7000. С отпадането на насочването към профилирани паралелки на ученици с хронични заболявания, с физически и сензорни увреждания, както и на списъците на заболяванията, няма да се нарушат основните принципи за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик, както и за равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, в това число и по признак увреждане или заболяване, тъй като за учениците със специални образователни потребности са предвидени различни по вид разумни улеснения при явяването им на националното външно оценяване след VII клас.

2. Цели, които се поставят с предложените допълнения и изменения

С приемането на измененията се очаква да бъдат постигнати няколко и различни цели, свързани с обезпечаване на по-добрата организация на учебното време и на процедурите по приемане и преместване на учениците, както и с осигуряването на равен достъп до образование за всеки ученик.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на нормативния акт

За прилагането на промените в Наредба № 10 от 2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование не са необходими допълнителни финансови средства. Предложените допълнения и изменения нямат финансово изражение.

4. Очаквани резултати от предложените допълнения и изменения

Чрез прилагането на предлаганите промени се очаква да бъдат постигнати различни резултати:

- да бъдат удовлетворени всички участници в образователния процес с предоставянето на възможност междусрочната ваканция да съвпада с началото или с края на работната седмица;
- да бъде улеснен в прогимназиалния етап на образование достъпът до паралелки, в които учениците имат възможност да придобият компетентности в областта на математиката и природните науки;
- да бъде осигурена своевременно информация чрез максимална прозрачност в етапите на класиране, така че държавният план-прием да се реализира в съответствие с интересите на учениците и с възможностите на училищата;
- да бъде гарантирана възможност на учениците, завършили началния етап на образование, да участват в приема за паралелки в V клас при равни условия в зависимост от своите интереси и от избора, който са направили;
- да бъдат създадени ред и условия за преместване на ученици от една паралелка в друга, в случай че няма свободно място;
- да бъде гарантирано правото на образование на ученици от училища на чужди държави, които в годината на преместване успешно са завършили клас, съответстващ на изискващия се завършен клас за продължаване в следващ клас от българската образователна система;
- да бъде намалена административната тежест и да бъдат оптимизирани редът и условията за продължаване на образованието в случаите на преместване на ученици от едно училище в друго;
- да се осигури равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки

ученик, както и равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование, в това число и по признак увреждане или заболяване, при насочването на ученици с хронични заболявания и специални потребности след VII клас.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага анализ за съответствие с европейското законодателство.